

Welk cultuurscenario past bij onze school?

(uit: cursusboek bij de **Basiscursus voor cultuurcoördinatie en cultuurbeleid**. www.onderwijscentrum.vu.nl, Voor meer informatie: Jan Mulder, jonomul@me.com)

Wanneer begint het schoolcurriculum voor culturele en kunstzinnige vorming (concrete cultuureducatie) en wanneer houdt het op? Het antwoord op deze vraag hangt sterk af van wat de school daadwerkelijk doet met kunst en cultuur. Er zijn zeker drie soorten scholen die men kan onderscheiden als het gaat om culturele identiteit:

- *De cultuurschool, met zeer veel aandacht voor kunst en cultuur*
- *De school met(redelijk) veel aandacht voor kunst en cultuur*
- *De school met weinig aandacht/draagvlak voor kunst en cultuur*

Een *cultuurschool* biedt de leerlingen in alle leerjaren onderwijs en activiteiten in dans, theater, toneel, beeldende vorming, digitale fotografie (audio-visueel) en muziek. Lang niet alle scholen hebben de mogelijkheid om zo'n cultuurschool te zijn, maar toch wel een *school met veel aandacht voor kunst en cultuur*. Voor deze scholen is het goed mogelijk om samenhang en doorgaande leerlijnen voor culturele vorming veilig te stellen door middel van duidelijk beleid. *Scholen met minder aandacht of draagvlak voor kunst en cultuur* zorgen dat de school voldoet aan de wettelijke eisen ten aanzien van de kunst en cultuurvakken maar samenhang en leerlijnen komen misschien moeizaam tot stand, tenzij men wil investeren in een koerswijziging.

Drie scenario's voor cultuureducatie

Elke school kan zelf bepalen hoe ze cultuureducatie vorm geeft, binnen de gestelde regels en voorwaarden. Maar wat past het beste bij de school?

Hieronder staan drie scenario's die hierbij van dienst kunnen zijn. Voor alle scenario's geldt: uitgaan van duidelijke doelstellingen (cultuurbeleid, goede afspraken en praktische coördinatie).

Scenario 1: Basispakket

Scenario 2: Samenhang en aansluiting

Scenario 3: De cultuurschool

Het *basispakket* houdt rekening met wat er hoe dan ook moet gebeuren, zonder veel inhoudelijke aanpassingen aan het programma in de onder- en bovenbouw.

Kiest de school voor een meer inhoudelijke invulling van cultuureducatie kijk dan naar de rubriek *samenhang en aansluiting*.

Bij het derde scenario, *de cultuurschool*, is cultuureducatie de basis van het hele onderwijsprogramma.

Uitwerking van de drie scenario's

<p>Scenario 1</p> <p>BASIS PAKKET</p>	<p>Dit scenario beschrijft wat elke school moet regelen ten aanzien van cultuureducatie. Een aantal van deze punten betreffen de cultuurkaart nieuwe stijl.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Canon van Nederland - De 5 kerndoelen van de onderbouw - De eindtermen van het bovenbouw vak CKV - Een aanbod van kunstvakken in de onderbouw - Culturele activiteiten van professionals - Financiën voor de kunstvakken, CKV en kerndoelen 50, 51 en 52 <p>Als men de cultuurkaart nieuwe stijl (NCK) aanvraagt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een Cultuurkaart-coördinator aanwijzen - Een projekt- coördinator aanwijzen - Een budgethouder aanwijzen - NCK –beleid vaststellen - Een bestedingsplan maken voor het geld van de kaart - Deze personen faciliteren met tijd/formatie - Een plan van inzet maken voor de nieuwe cultuurkaart - De NCK aanvragen - Docenten betrekken bij de culturele activiteiten - Voor elke leerling een NCK aanvragen - Culturele activiteiten van profs in elk schooljaar regelen/laten bezoeken (alle leerlingen hebben een eigen kaart) - Contact opnemen en onderhouden met de lokale culturele instellingen - Zorgen dat het geld tijdig wordt uitgegeven - Ouders informeren
	<p>Om dit Basispakket goed te kunnen regelen is voldoende tijd nodig. De docenten die met deze taken worden belast hebben op jaarbasis naar schatting (gebaseerd op ervaringen van de afgelopen 10 jaar) 80 – 120 klokuren nodig, bovenop wat men al heeft voor kunst/CKV/cultuurcoördinatie. OCW en CJP hebben dit advies onderschreven.</p>

<p>Scenario 2</p> <p>SAMENHANG EN AANSLUITING</p>	<p>De punten uit scenario 1 moeten ook in scenario 2 worden geregeld, maar er komt wel wat bij.</p> <p>-Aandacht voor samenhang en leerlijnen en het gebruik van de kaart om nieuwe culturele initiatieven te ontplooiën.</p> <p>-De school zet de nieuwe Cultuurkaart in om te zorgen dat leerlingen in elke klas gevarieerde, culturele activiteiten van professionals ervaren. Dit kan in de onderbouw vanuit de kunstvakken georganiseerd worden, maar er kunnen ook andere vakken, het mentoraat of schoolteams bij betrokken zijn. CKV-junior kan als vak of project een rol spelen.</p> <p>-Voorbereiding en nabespreking van gezamenlijke activiteiten is een belangrijk uitgangspunt in de onderbouw.</p> <p>-Een cultuurdossier zorgt voor reflectie en inhoudelijke aansluiting met vervolgleerjaren.</p> <p>-CKV wordt ook in derde klas HAVO en VWO georganiseerd.</p> <p>Kenmerkend voor scenario 2:</p> <p>-De directie werkt ‘proactief’ mee aan de inhoudelijk introductie van de nieuwe cultuurkaart of zorgt op een andere wijze voor voldoende financiën.</p> <p>-De school kent een cultuurcommissie, heeft een of meer cultuurcoördinatoren, een beleidsplan voor cultuureducatie en betrekkelijk veel docenten die zich in (willen) zetten voor culturele activiteiten.</p>
<p>Inzet van tijd en formatie om deze zaken goed te regelen</p>	<p>Inzet van tijd/formatie om dit te regelen:</p> <p>Bovenop de formatie van scenario 1 is het aan te raden een aantal docenten uit de onder- en bovenbouw 40 – 80 uur per persoon op jaarbasis te geven, om de scenario 2 zaken te regelen. Dus in totaal minimaal 160 – 280 klokuren.</p>

<p>Scenario 3</p> <p>DE CULTUUR SCHOOL</p>	<p>Scenario 3 gaat uit van een school die zich duidelijk profileert als een cultuurschool -een cultuurprofielschool- of in ieder geval een school waar cultuureducatie een centrale rol speelt in het curriculum. De kunstvakken zijn belangrijk voor de school.</p> <p>Voor deze scholen biedt de nieuwe Cultuurkaart 2.0 eventueel ondersteuning bij het invullen van de culturele ambities en plannen. Maar ook zonder de cultuurkaart 2.0 zijn voldoende financiën onmisbaar en beschikbaar.</p> <p>-Scenario 3 kan inhouden dat de school vanaf het eerste tot het laatste leerjaar CKV aanbiedt, als vak, project of keuzeactiviteit, vanuit een duidelijke visie op cultuureducatie, zoals vastgelegd in een beleidsplan.</p> <p>-Rapportage aan ouders over de culturele ontwikkeling van de leerling vindt regelmatig plaats.</p> <p>-De doorgaande leerlijn wordt door middel van een <u>basisteam</u> van CKV docenten in onder- en bovenbouw gedragen.</p> <p>-De leerling werkt aan een persoonlijk <i>cultureel referentiekader</i> (CRK) dat door middel van een (digitaal) cultuurdossier zichtbaar wordt gemaakt.</p> <p>-Aan het einde van zijn/haar schoolloopbaan heeft de leerling een cultuurdossier samengesteld met een overzicht van alle activiteiten, creatieve en/of persoonlijke verwerkingen en reflectieopdrachten vanaf de eerste klas.</p> <p>-Het examenvak CKV houdt als examenvak een eigen status, maar wordt nadrukkelijk gezien als een onderdeel van de leerlijn cultuureducatie.</p>
<p>Inzet van tijd en formatie om deze zaken goed te regelen</p>	<p>Inzet van tijd/formatie om dit te regelen: Dit is afhankelijk van de grootte en complexiteit van de school. In de beginjaren – om het proces op gang te brengen – kan men denken aan 280 – 600 uur op jaarbasis, voor een team van zeer gemotiveerde docenten onder leiding van een of meer cultuurcoördinatoren. De schoolleiding steekt zelf ook inhoudelijk redelijk veel tijd in het proces, en neemt waar nodig het voortouw.</p>